

Ebbe Kløvedal Reich, Efter krigen - før freden

Møller, Jes Fabricius

Published in:
Dansk Kirketidende

Publication date:
2004

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Møller, J. F. (2004). Ebbe Kløvedal Reich, Efter krigen - før freden. *Dansk Kirketidende*, (19).

anden budgetlinie. Så kan A. O. Andersens sige, at tilskuddet sandelig ikke har noget med at gøre "at fastholde den danske kultur mellem danske udvandrere" – præsterne og de andre, der lønnes, skal nemlig kun drive kirke! Den holder bare ikke en meter! I hele min 35-årige læsertid er det fremgået klart af udlandskirkernes egne blade, at de driver mindst lige så meget kultur som kirke. Hver gang en dansk minister kommer på besøg, refereres det til overflod, at ministeren er så glad for, at udlandskirkerne driver dansk kultur i udlandet – med et godt tilskud fra den danske finanslov.

Det er derfor, at jeg tilhviser den grundigt læsende formand, og hvem der ellers måtte læse efter, at det ville være klædeligt, om udlandskirkernes organisation ville gå i brechen for, at indvandrere til Danmark skal have samme gode vilkår for udfoldelse af deres medbragte kultur, som udlandskirker bidrager til, at danske udvandrere – og tak for det! – kan have.

Måske er det ikke det, statsministeren mener, når han siger "lige for lige". Men det er det, Grundtvig mener, når han kræver "frihed for Loke såvel som for Thor"! Når de selvudnævnte grundtvigianere glemmer den grundsag, må andre tage den op. Det bliver man sikkert ikke populær af, hverken på Christiansborg eller for den sags skyld i sit eget bagland. Spørg missionsselskaberne, som er gået foran ved at argumentere for samme ret for indrejse for "religiøse forkyndere" til Danmark, som selskaberne ønsker at have for de missionærer og kirkelige medarbejdere, de sender ud til andre lande! Det ville imidlertid være smukt, om Danske Sømands- og Udlandskirker ville følge trop på deres område. Lad mig for klarhed skyld gentage ordret, hvad jeg skrev i Dansk Kirketidende 15/2004: "Havde vi samme positive forhold til indvandrerne kulturer i Danmark som til danske udvandre- res kulturer uden for Danmark, ville meget være vundet!"

ANMELDELSER

Af Jes Fabricius Møller/Henrik Wigh-Pedersen

MANDS MINDE

Af Jes Fabricius Møller

Ebbe Kløvedal Reich
Efter krigen – før freden
Tolv Mands-Minde-foredrag
Forlaget Vartov, 229 s., kr. 248, ill.

Ebbe Kløvedal Reich har skrevet en bog i det, der er blevet en genre for sig på dansk, 'Mands Minde', at skrive den egen historie ind i den store. Hans Edvard Nørregaard-Nielsen forsøgte sig også i den for et par år siden med et helt andet resultat. Det blev en personlig og meget privat historie om at forlade de gamle dage og finde sig til rette i de nye.

Reich er langt mere blufærdig. Når han berører det private, bliver det kun kort og gerne formet som en skrømtet undskyldning til de nærmeste, fordi han for- søgte dem. Spørgsmålet er, om Reichs memoirer ville have set anderledes ud, hvis han var blevet bedt om at skrive udelukkende om sig selv. Hans liv synes at være meget uprivat, eller rettere offentligt, politisk og udadvendt. Han fortæller ikke om sit engagement i freds- bevægelsen, oplysningsarbejdet eller par- tipolitik for at finde bindeledet mellem sit eget liv og verdenshistorien. Dette

engagement

Sammenlign
gaard-Nielsen
hvor meget
Kløvedal Reich
ikke nostalgisk
der har boet
forskellige st
det og glad
tilhører gans
ingen aktier
står kampen
den stod for
nale storkapi
almindelighe
skurken nu s
antyder, befin
tid – efter n
virkeliggørels

Det er en
især fordi Reich
ler. Den m
foredrag i V
læste historie
universitetet
problemer b
klare sætning
krigshistorie
undervejs. B
dem, der vis
vej til 1968.

Reichs b
inspiration fo
faget. Værst
skælder ud p
gan. Det er s
dens milde m

ET PA

Ove Korsgaard
*Kampen om f
Et dannelse
gennem 500 å
Gyldendal 20
672 s., Indb.*

statsministe-
"lige for lige".
ig mener, når
bke såvel som
ævnte grundt-
grundsag, må
liver man sik-
ten på Christi-
skyld i sit eget
nsselskaberne,
rgumentere for
"religiøse for-
om selskaberne
ionærer og kir-
sender ud til
midlertid være
Sømands- og
trop på deres
hed skyld gen-
ev i Dansk Kir-
vde vi samme
ndrernes kultu-
nske udvandre-
Danmark, ville

Fabricsius Møller/Henrik Wigh-Poulsen

ufærdig. Når han
ver det kun kort
n skrømtet und-
ste, fordi han for-
et er, om Reichs
et anderledes ud,
edt om at skrive
lv. Hans liv synes
rat, eller rettere
udadvendt. Han
agement i freds-
arbejdet eller par-
ndeledet mellem
shistorien. Dette

engagement er hans liv.

Sammenligner man igen med Nørregaard-Nielsen (f. 1945), er det slående, hvor meget yngre den fem år ældre Kløvedal Reich (f. 1940) er. Reich er ikke nostalgiker. Han er en glad dreng, der har boet, arbejdet og levet mange forskellige steder og har været glad for det og glad for at komme videre. Han tilhører ganske efterkrigstiden, og har ingen aktier i verden af i går. For ham står kampen på mange felter stadig, hvor den stod for 40 år siden. Den internationale storkapital og vestlig imperialisme i almindelighed og USA i særdeleshed er skurken nu som før. Som titlen på bogen antyder, befinder Reich sig i en mellemtid – efter noget stort og før utopiens virkeliggørelse.

Det er en smuk bog i sit udstyr og især fordi Reich er en fantastisk fortæller. Den mundtlige form fra forårets foredrag i Vartov er fint bevaret. Reich læste historie en overgang, men forlod universitetet i tide. Store komplicerede problemer bliver fremstillet i korte og klare sætninger. Man får frisket sin efterkrigshistorie op og er godt underholdt undervejs. Bogens stærkeste kapitler er dem, der viser hans og hans samtidiges vej til 1968.

Reichs billeddannende evne er en inspiration for hans kollegaer i historie-faget. Værst og bedst er han, når han skælder ud på folk som Nixon eller Reagan. Det er sjovt at læse, men modenhedens milde magt burde måske have lært

forfatteren at se mere nuanceret på tingene, ikke mindst så de, der er enige med ham, kunne blive anfægtet. Reich er til gengæld ikke selvforherligende eller ret-haverisk, og en sympatisk egenskab hos ham er, at han synes så godt om så mange af de mennesker, han faktisk har truffet.

Reichs kritik af liberalismen og USA har givet ham en fremtrædende position på venstrefløjen, men hans stilling er mere farverig end som så. I barndomshjemmet blæste en diskret brise af human konservatisme, som han selv siger, og den brise er ikke taget af, må man tilføje. Besyngelsen af det folkelige fællesskab, kritikken af de rasende markeds kræfter, EU-modstanden og påberåbelsen af historien som samfundsvæsenets grund er alle elementer, der lige så godt kunne have været punkter på en konservativ dagsorden. Man kunne kalde hans stilling i samfundet en tilpasset utilfredshed. Han er kristen royalist, der elsker sit fædreland og afskyr sin regering. Intet af det er han af vane eller fortidslængsel. Han har måttet arbejde sig frem til sit standpunkt i en verden af opløste værdier. Politisk set har denne flertydighed givet sig udslag i, at Reich er endt som et af de mest prominente ikke-medlemmer af Det Radikale Venstre. Hos ham finder man lige dele oprør og fortrøstning. Læs selv og forær bogen væk til dem, der aldrig har hørt historien før, til dem, der kan huske og dem, der har glemt.

ET PAR NYE FORTÆLLINGER AF FÆDRELANDETS HISTORIE

Af redaktør Henrik Wigh-Poulsen

Ove Korsgaard:
Kampen om folket.
Et dannelsesperspektiv på dansk historie
gennem 500 år.
Gyldendal 2004,
672 s., Indb. Kr. 399,-

Hvad var det, der skete ved valget i 2001? Var det folket, som Krarup siger, der rejste sig mod eliten og de politikere, der vil sælge Danmark til indvandring, europæiske enhedsbestræbelser og menneskerettighedernes utopier? Eller var det, som Korsgaard hævder i sin afhand-